

Результати внутрішнього аудиту за січень-березень 2018 року

I. Дослідження ризикових сфер та моніторинг вжитих заходів

Службою внутрішнього аудиту Збройних Сил України (далі – Служба внутрішнього аудиту) з початку 2018 року завершено проведення 54 контрольних заходів, з яких 34 аудиту (з них позапланові аудиту – 11), перевірок – 10, участь у роботі комісій – 9, участь у службових розслідуваннях – 1.

Аудитами охоплено 12,4 млрд. грн. ресурсів. У 20 підконтрольних суб'єктах аудитами встановлено порушення, що призвели до втрат та збитків на суму 71,2 млн. грн. Відшкодовано 17,9 млн. грн. та прийнято рішення про відшкодування втрат та збитків на суму 1,5 млн. грн.; крім того, виїзними аудитами попереджено 0,8 млн. грн. незаконних втрат та збитків.

Також аудитами встановлено:

порушення фінансово-бюджетної дисципліни, що не призвели до втрат, на суму 574,3 млн. грн., усунуто на суму 191,9 млн. гривень;

неефективні управлінські рішення на суму 28,4 млн. грн. та ризики в управлінні фінансами та майном на суму майже 642,8 млн. грн., усунуто на суму 286,9 млн. гривень.

До відповідальності притягнуто 221 особу, у т. ч. до матеріальної – 101 та до дисциплінарної – 120.

До правоохоронних органів передано матеріали контрольних заходів на суму 129,2 млн. грн. втрат та збитків (в тому числі матеріали аудитів, проведених наприкінці 2017 року, на суму 58,8 млн. грн.).

II. Сприяння військовослужбовцям і членам їх сімей в одержанні належних соціальних гарантій та швидке реагування на повідомлення про факти порушень

Департаментом внутрішнього аудиту Міністерства оборони України (далі – Департамент аудиту) опрацьовано 56 звернень та запитів на інформацію, з них: за 5 – прийнято позитивне рішення, за 24 – надано необхідну інформацію, 21 – надіслано за належністю, 1 – не підлягає розгляду (анонімне), 5 звернень перебуває на виконанні.

Із загальної кількості 27 звернення (понад 48 %) надійшло безпосередньо до Департаменту аудиту через “гарячу лінію” від військовослужбовців та членів їх сімей. У зверненнях, в основному, порушувалися питання стосовно фінансового забезпечення, а також повідомлялося про порушення. За результатами розгляду 12 звернень прийнято позитивне рішення або надано інформацію щодо термінів, розмірів та порядку виплат; до військових частин направлено листи з метою усунення причин виникнення проблем; за необхідності організовано проведення позапланових аудитів. Звернення, що не

належали до повноважень Департаменту аудиту, направлено на розгляд за належністю до відповідних структурних підрозділів.

III. Запобігання порушенням законодавства та консультації

У січні – березні 2017 року операційними аудитами охоплено 1495 пакетів документів на суму майже 18,6 млрд. грн., в т. ч. 120 пакетів документів на суму 9,6 млрд. грн. – річні плани закупівель за централізованими та децентралізованими розрахунками, 40 пакетів документів, які були підставою для виплати відповідних додаткових винагород військовослужбовцям, що були надані для оформлення наказів на виплату додаткових винагород за участь в АТО, на загальну суму 4,7 млн. грн. (з них за інші військові формування на суму 1,7 млн. грн., або 36,2 %) та ін.

Завдяки рекомендаціям, наданим внутрішніми аудиторами за результатами операційних аудитів, економічний ефект (попереджено необґрунтовані витрати та завищення вартості послуг і робіт) склав 60,8 млн. грн., в тому числі з початку року попереджено 2,1 млн. грн. необґрунтованих видатків на виплату окремих видів грошового забезпечення за участь в АТО.

Також надано 270 рекомендацій та застережень щодо підвищення ефективності управління державними фінансовими і матеріальними ресурсами.

Крім того, проаналізовано майже 450 проектів наказів та інших документів Міністерства оборони України (далі – Міноборони) та Генерального штабу Збройних Сил України (далі – Генштаб), пов'язаних з системами управління фінансовими і матеріальними ресурсів.

IV. Приведення внутрішнього аудиту у відповідність до міжнародних стандартів та безперервний професійний розвиток

З 15 по 19 січня 2018 року міжнародними експертами проведено огляд реалізації рекомендацій, наданих за підсумками незалежної зовнішньої оцінки внутрішнього аудиту Міністерства оборони України.

Довідково: на виконання Стратегічного оборонного бюлетеня України у 2017 році міжнародними експертами завершено незалежну зовнішню оцінку внутрішнього аудиту на відповідність міжнародним стандартам¹, яка в Україні проводилася вперше. За висновками експертів, Міністерство оборони України є провідним органом влади, який запроваджує міжнародні стандарти у сфері внутрішнього аудиту. Результати оцінки засвідчили, що за 30-ма критеріями внутрішній аудит Міністерства оборони повністю відповідає міжнародним стандартам та ще за 20-ма – частково.

06 лютого 2018 року міжнародні експерти повідомили Міністра оборони України про успішне виконання Департаментом аудиту рекомендацій, виконання яких передбачалося у 2017 році, та питання реалізація яких потребує підтримки вищого керівництва Міноборони.

---

¹ Міжнародні основи професійної практики Інституту внутрішніх аудиторів (The International Professional Practices Framework (IPPF)), режим доступу: <https://na.theiia.org/standards-guidance/Pages/Standards-and-Guidance-IPPF.aspx>

Довідково: забезпечено впровадження рекомендацій, наданих за результатами зовнішньої оцінки якості, виконання яких передбачалося у 2017 р., зокрема:

розроблено тимчасові настанови та проведено нові види аудитів – аудити системи внутрішнього контролю, IT-аудити та аудит ефективності управління ризиками;

проведено аудит багатонаціонального бюджету спільної литовсько-польсько-української бригади (захід відбувся на виконання Технічної угоди між Міністерством оборони України, Краєм Литовської Республіки та Міністерством національної оборони Республіки Польща) за стандартами НАТО;

проведено внутрішні оцінки якості внутрішнього аудиту;

забезпечено розвиток компетенцій внутрішніх аудиторів.

Департаментом підготовлено Програму забезпечення і підвищення якості внутрішнього аудиту Служби внутрішнього аудиту Збройних Сил України, яку 07.02.2018 затверджено Міністром оборони України.

На виконання зазначеної Програми у березні 2018 року проведено внутрішні оцінки окремих питань діяльності п'яти територіальних управлінь внутрішнього аудиту.

В рамках виконання положень Стратегічного оборонного бюлетеня України та Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2018 рік у співпраці з Міністерством оборони Великобританії впродовж січня-березня 2018 року 114 представників Служби внутрішнього аудиту за програмами короткострокових тренінгів підвищили кваліфікацію з внутрішнього аудиту за міжнародними стандартами (IT-аудит).

Крім того, 30 представників Служби внутрішнього аудиту підвищили кваліфікацію з питань державної служби та інших питань, пов'язаних з внутрішнім аудитом.

33 внутрішніх аудитори продовжують навчання з питань проведення внутрішнього аудиту за міжнародними стандартами за програмою “Сертифікований внутрішній аудитор” та 2 внутрішніх аудитори – навчання з англійської мови, які проводяться на базі Британської Ради в Україні.

З 20 по 28 січня 2018 року директор Департаменту аудиту взяла участь у навчальному візиті для представників Секретаріату Кабінету Міністрів України та міністерств до Канади (м. Отава) з метою вивчення канадського досвіду побудови ефективних урядових процесів, стратегічного планування та розроблення державних політик.

V. Сприяння удосконаленню системи внутрішнього контролю та управління ризиками, побудові доброчесності

Представники Служби внутрішнього аудиту на постійній основі беруть участь як тренери у проведенні навчальних заходів та підвищення кваліфікації, у яких взяли участь 565 посадових осіб Міноборони та Генштабу:

два представника Служби внутрішнього аудиту провели факультативне заняття на тему “Алгоритм дій командира військової частини щодо усунення порушень і недоліків, виявлених аудитами” для 500 слухачів Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського;

під час проведення в Департаменті фінансів Міноборони наради, у якій взяли участь 65 начальників фінансово-економічних органів видів Збройних Сил України, окремих родів (сил) Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту України, оперативних та повітряних командувань видів Збройних Сил України, відповідальних за формування та виконання бюджетних програм (підпрограм), служб забезпечення Тилу та Озброєння Збройних Сил України, директор Департаменту аудиту висвітлила результати внутрішніх аудитів та надала основні рекомендації щодо побудови системи внутрішнього контролю.

28 березня 2018 року Департаментом аудиту спільно з Національною академією прокуратури України організовано та проведено заняття з вивчення положень військового законодавства щодо теоретичних аспектів із збирання уповноваженою особою доказів у провадженні про військові адміністративні правопорушення для 19 представників Служби внутрішнього аудиту.